

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

Enhet 1

DOM
2015-04-10
Meddelad i
Luleå

Mål nr
116-15

SÖKANDE

BN Dental AB, 556905-8745
Box 3058
903 02 Umeå

MOTPART

Norrbottnens läns landsting
Upphandling
971 89 Luleå

SAKEN

Överprövning av offentlig upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 60415

Postadress
Box 849
971 26 Luleå

Besöksadress
Skeppsbrogatan 43

Telefon
0920-29 54 90
E-post: forvaltningsrattenilulea@dom.se
www.dom.se

Telefax
0920-22 04 59

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Norrbottnens läns landsting (landstinget) har, genom förenklat förfarande, genomfört en upphandling av ramavtal avseende tandtekniska tjänster. Av förfrågningsunderlaget framgår att de anbud som har lägst pris kommer att antas. Enligt tilldelningsbeslut den 15 januari 2015 antog landstinget 18 leverantörer. BN Dental AB:s anbud förkastades med motiveringen att det inte uppfyller samtliga obligatoriska krav.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad BN Dental AB framför

BN Dental AB (bolaget) yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering genomförs utan förkastande av bolagets anbud.

Bolaget framför följande. Ett felaktigt och otydligt förfrågningsunderlag ligger till grund för ett felaktigt tilldelningsbeslut. I förfrågningsunderlaget 2.2 står det ”Av anbudet skall framgå att samtliga krav i förfrågningsunderlaget är uppfyllda”. I samma underlag 3.3 står det att ”Anbudsgivaren skall acceptera villkoren i bifogad Mall för ramavtal i sin helhet”. Denna fråga saknade svarsruta.

Upphandlaren fick en fråga om detta i forumet ”frågor och svar” och meddelade då att anbudsgivaren ska besvara att kravet i 3.3 är uppfyllt i en bilaga eller liknande.

Detta väsentliga och direkt avgörande ska-krav borde ha inneburit att ett nytt, korrekt förfrågningsunderlag hade annonserats, ett vanligt förfaringsätt i andra landstings motsvarande upphandlingar. Otydligheten bekräftas av att 11 av 30 anbudsgivare missuppfattat detta.

Vid det digitala inlämnandet var det dessutom så att samtliga ska-krav, frågor och bilagor var tvungna att vara bifogade för att inlämnat anbud skulle markeras som OK med en grön markering. Annars var det markerat med rött. Detta förfaringssätt har förlätt anbudsgivaren att tro att ett komplett och korrekt anbud var inlämnat. I de inlämnade anbuden har inte heller angivits att man inte accepterar villkoren i någon del, vilket skulle vara naturligt om man inte accepterade villkoren.

Vad landstinget framför

Landstinget anser att ansökan ska avslås och framför följande. Landstinget har genomfört en upphandling av tandtekniska tjänster genom ett förenklat förfarande. Det kom in 31 anbud varav 11 förkastades av den anledningen att de inte accepterat kontraktsvillkoren. Detta var ett obligatoriskt krav i upphandlingen (se avsnitt 3.3 i F1 förfrågningsunderlag).

I upphandlingen har landstinget använt sig av ett elektroniskt upphandlingssystem. För att bekräfta att anbudsgivarna accepterar de obligatoriska kraven har landstinget använt sig av ett elektroniskt frågeformulär. Dessvärre har den funktionen inte fungerat som tänkt gällande acceptans av kontraktsvillkoren. Detta har uppmärksammats av anbudsgivare och förmedlats till den ansvariga upphandlaren via upphandlingssystemets funktion ”frågor och svar” den 17 november 2014. Den ansvariga upphandlaren har sedermera lämnat följande svar den 20 november 2014: *Det verkar ha blivit något fel i frågeformuläret. Svara i en bilaga (eller liknande) om skall-kravet uppfylls.*

Det har varit möjligt för leverantörerna att ta del av svaret gällande krav 3.3 i F1 Förfrågningsunderlag från och med den 20 november 2014 via landstingets upphandlingssystem. Mail har skickats ut där det informerats om ny publicering av svar på fråga. Vid anbudsinlämningen varnar sedan

upphandlingssystemet anbudsgivaren om den inte bekräftat att den läst samtliga svar. Bolaget uppger själva att upphandlingssystemet inte har varnat vid anbudsinslämningen. Det betyder att de bekräftat att de läst informationen som den ansvariga upphandlaren har förmedlat via ”frågor och svar”.

Landstinget menar att det tydligt framgår av förfrågningsunderlaget att kontraktsvillkoren ska accepteras. När funktionen i frågeformuläret inte fungerat har landstinget förklarat hur anbudsgivarna ska göra för att uppfylla kravet. Landstinget tycker att det är väldigt olyckligt att ett antal anbud förkastats då accept av kontraktsvillkoren saknats. Samtidigt anser landstinget att bolaget har haft full möjlighet att lämna ett fullständigt anbud inklusive accept som visat att de accepterat kravet via bilaga (eller liknande).

Någon förändring av förfrågningsunderlaget har inte skett. Kravet att kontraktsvillkoren ska accepteras är oförändrat. Det har således inte funnits någon anledning för landstinget att avbryta upphandlingen.

Förfrågningsunderlaget är tydligt och uppfyller de krav som ställs i LOU samt de underliggande EU-rättsliga principerna. Bolaget har inte uppfyllt samtliga obligatoriska krav och anbudet har därför rätteligen förkastats.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Bolaget har gjort gällande att förfrågningsunderlaget är felaktigt och otydligt gällande punkt 3.3 i förfrågningsunderlaget, acceptans av kontraktsvillkoren.

I förfrågningsunderlaget 3.3 anges att anbudsgivaren **skall** acceptera villkoren i bifogad ”Mall för ramavtal”. Det är ostridigt att detta utgör ett obligatoriskt krav. Kravet på godkännande av villkoren kan inte anses otydligt.

Däremot har det framkommit att det inte varit möjligt att, som landstinget avsett, godkänna villkoren genom en markering i det elektroniska frågeformuläret. Av frågeformuläret framgår att det under punkt 1.11 ”Accepteras ska-krav i punkt 3.3?”, till skillnad från under övriga punkter, saknas utrymme för svarsalternativen ”Ja” och ”Nej”. Förvaltningsrätten anser dock inte att detta medför att det på något sätt varit otydligt för anbudsgivarna hur de skulle gå till väga. Förutom att det måste varit ha varit uppenbart för den som noga gått igenom formuläret att svarsalternativ som borde finnas saknas, så har landstinget nämligen bekräftat felet och lämnat närmare anvisningar om hur godkännande kan ske till samtliga anbudsgivare i ”frågor och svar”. Där anges att godkännandet kan lämnas i en bilaga eller liknande. Med hänsyn till hur frågor och svar hanteras i samband med att en leverantör skickar in sitt anbud (se landstingets icke ifrågasatta beskrivning ovan) anser domstolen inte att landstinget kan lastas för att bolaget inte godkänt villkoren.

Enligt förvaltningsrättens mening har landstingets tillvägagångssätt inte utgjort någon sådan väsentlig ändring av förfrågningsunderlaget som står i strid med LOU. Det får istället ses som en under de rådande förhållandena ändamålsenlig precisering av *hur* leverantören ska meddela landstinget att den godkänner avtalsvillkoren och därmed uppfyller det obligatoriska kravet.

Förvaltningsrätten anser därför att bolaget inte har gjort sannolikt att kommunen brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU. Skäl för ingripande enligt LOU saknas därmed.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1 C LOU (se bilaga).

Eva Beselin

Linda Olofsson har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.